

STORTINGET

Innst. 247 L

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Dokument 8:157 LS (2025–2026)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marie Sneve Martinussen og Seher Aydar om å reversere tidligere svekkelser i arbeidsmiljøloven og styrke tillitsvalgtes myndighet

Til Stortinget

Innledning

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Vedtak til lov
om endringer i arbeidsmiljøloven

I

I lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. gjøres følgende endringer:

§ 10-3 skal lyde:

§ 10-3 Arbeidsplan

Dersom arbeidstakerne arbeider til ulike tider på døgnet eller arbeidstiden gjennomsnittsberegnes, skal det utarbeides en arbeidsplan som viser hvilke uker, dager og tider den enkelte arbeidstaker skal arbeide. Arbeidsplanen skal utarbeides i samarbeid med arbeidstakernes tillitsvalgte. Dersom ikke annet fremgår av tariffavtale, skal arbeidsplanen drøftes med arbeidstakernes tillitsvalgte så tidlig som mulig og senest to uker før iverksettelsen. Arbeidsplanen skal være lett tilgjengelig for arbeidstakerne.

§ 10-5 første ledd skal lyde:

(1) Arbeidsgiver og arbeidstaker kan skriftlig avtale at den alminnelige arbeidstid kan ordnes slik at den i løpet av en periode på høyst 26 uker i gjennomsnitt ikke blir lenger enn foreskrevet i § 10-4, men slik at den alminnelige arbeidstiden ikke overstiger ni timer i løpet av 24 timer og 48 timer i løpet av sju dager. *Det skal lages en særskilt avtale for gjennomsnittsberegning, og også utarbeides en arbeidsplan i henhold til § 10-3 første punktum i denne lov.*

§ 10-5 andre ledd skal lyde:

(2) Arbeidsgiver og arbeidstakernes tillitsvalgte i virksomhet som er bundet av tariffavtale *inngått med fagforening med innstillingsrett*, kan skriftlig avtale at den alminnelige arbeidstiden skal ordnes slik at den i løpet av en periode på høyst 26 uker i gjennomsnitt ikke blir lenger enn foreskrevet i § 10-4, men slik at den alminnelige arbeidstiden ikke overstiger 10 timer i løpet av 24 timer og 48 timer i løpet av sju dager. Grensen på 48 timer i løpet av sju dager kan gjennomsnittsberegnes over en periode på åtte uker, likevel slik at den alminnelige arbeidstiden ikke overstiger 54 timer i noen enkelt uke. Ved inngåelse av avtale som innebærer at den alminnelige arbeidstiden overstiger 10 timer i løpet av 24 timer, skal det legges særlig vekt på hensynet til arbeidstakernes helse og velferd.

II

Loven trer i kraft fra den tiden Kongen bestemmer.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens behandling

Komiteen ba i brev av 17. mars 2026 om arbeids- og inkluderingsministeren vurdering av representantforslaget. Statsrådets svarbrev av 7. april 2026 følger vedlagt.

Komiteen har avgitt to innstillinger til Representantforslag 157 LS (2025–2026), en S-del og en L-del. Komiteens merknader er i hovedsak lagt inn i denne innstillingen hvor lovforslagene blir fremmet, jf. også Innst. 246 S (2025–2026).

Som ledd i komiteens behandling ble det åpnet for skriftlig innspill. Komiteen mottok sju innspill.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Per Vidar Kjølmoen, Morten Sandanger, Agnes Nærland Viljugrein og Elise Waagen, fra Fremskrittspartiet, Kristin Løvaas Gjerde, Bjørnar Laabak, Julia Brännström Nordtug og Sebastian Saltrø Ytrevik, fra Høyre, Amalie Gunnufsen og Anna Molberg, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Marian Hussein, og fra Rødt, Marie Sneve Martinussen, viser til Representantforslag 157 LS (2025–2026) fra Rødt om å reversere tidligere svekkelser i arbeidsmiljøloven og styrke tillitsvalgtes myndighet.

Komiteen viser til at det fremmes flere forslag om endringer i arbeidsmiljølovens regler om arbeidstid. Reglene om arbeidstid skal verne arbeidstakere mot ordninger som kan gå ut over helse og sikkerhet, og skal ivareta en nødvendig balanse mellom arbeid, hvile og fritid. Lange arbeidsdager og lite hviletid er forbundet med økt risiko for arbeidstakers helse og for skader og ulykker på arbeidsplassen.

Komiteen viser for øvrig til Innst. 246 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener at forslagene samlet sett innebærer endring av maktbalansen i arbeidslivet og et uheldig inngrep i partenes frie forhandlingsrom. Et fleksibelt og balansert regelverk er avgjørende for å sikre verdiskaping, høy sysselsetting og tilpasning til ulike bransjers behov.

Disse medlemmer viser til at forslagene legger opp til en standardisering av arbeidstid og organisasjonsmønstre som i liten grad hensyntar et moderne og mangfoldig arbeidsliv. Samtidig vil mange av tiltakene innebære mer byråkrati og mindre lokal tilpasning.

Etter disse medlemmers vurdering er det ikke behov for ytterligere regulering av forhold som i dag i stor grad håndteres godt gjennom dialog mellom arbeidsgivere og arbeidstakere. For mye detaljstyring fra politisk hold svekker partsmodellen og undergraver arbeidsgivers mulighet til å lede og organisere virksomheten.

Disse medlemmer viser til at forslagsstillerne blant annet vil stramme inn på adgangen til å gjennomsnittsberegne arbeidstid etter arbeidsmiljøloven kapittel 10. Disse medlemmer ønsker ikke å innskrenke adgangen til gjennomsnittsberegning av arbeidstid, hverken i antall timer eller at en fagforening med innstillingsrett må godkjenne unntak i større grad enn i dag. Tvert imot bør det vurderes om reglene for gjennomsnittsberegning bør justeres i motsatt retning, da de treffer dårlig og setter begrensninger for hvordan for eksempel sesongarbeidere jobber i landbruket.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet og Høyre ønsker å legge til rette for fremtidsrettede arbeidslivsreguleringer som ivaretar behovet for fleksibilitet og tilpasning for arbeidstakere og arbeidsgivere.

Disse medlemmer mener forslagsstillerne ikke tar innover seg hvordan dagens arbeidsliv fungerer. I store deler av næringslivet og offentlig sektor er det behov for døgndrift og muligheten til å planlegge for dette på en forsvarlig måte for at formålet med virksomheten skal fungere optimalt.

Disse medlemmer stiller spørsmål ved hvordan forslagsstillerne ser for seg at eksempelvis helsesektoren med varierende aktivitet på ulike tider av døgnet og i løpet av uken skal få turnusene til å gå opp og sikre forsvarlig drift dersom det ikke skulle være adgang til gjennomsnittsberegning av arbeidstid. Dersom denne adgangen fjernes eller innskrenkes, vil det ikke være mulig å bemanne tjenestene i samsvar med realitetene og alternativet ville være utstrakt bruk av deltidsstillinger eller innleie.

Disse medlemmer viser til Spekter sitt høringsvar, der det vises til at slike arbeidsplaner ville vært lite heldige også arbeidsmiljømessig hvor innslag av korte dagsverk, delte dagsverk og ugunstige oppmøtetidspunkter vil være lite attraktivt for arbeidstakere.

Disse medlemmer viser til at en innstramming av reglene om gjennomsnittsberegning av arbeidstid vil bety at det må inngås avtale med fagforening med innstillingsrett. Dette innebærer at avtaler må inngås med fagforeningen sentralt fremfor lokalt, det vil kreve lengre behandlingstid, mer administrasjon og økt ressursbruk.

All den tid fagforeningene ikke ønsker å regulere dette i én sentral avtale, så vil slike avtaler måtte inngås for hver enkelt arbeidsplan, noe som gjør det svært ressurskrevende og tungvint, og øker risikoen for konflikt som går på bekostning av forsvarlig drift i eksempelvis helsesektoren. Disse medlemmer viser til at der-

som forslaget skulle vedtas, vil det innebære at mange seriøse fagforeninger som ikke har innstillingsrett, mister sin mulighet til å inngå avtaler om gjennomsnittsberegning. Dette vil i praksis sentralisere makten til noen få store fagforeninger.

Disse medlemmer støtter på denne bakgrunn ikke stor bokstav A og B i Representantforslag 157 LS (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil understreke at trygge arbeidsvilkår og et godt vern av arbeidstakerne er grunnleggende i den norske arbeidslivsmodellen. Disse medlemmer viser til betydningen av normalarbeidsdagen og at arbeidstidsordninger skal ivareta hensynet til helse, sikkerhet og velferd samt legge til rette for et godt familieliv. Samtidig vil disse medlemmer peke på at norsk arbeidsliv er mangfoldig, og at det i enkelte bransjer kan være behov for fleksible arbeidstidsordninger. Slike ordninger må være forsvarlige og forankret i samarbeid mellom partene i arbeidslivet.

Disse medlemmer viser til at regelverket for gjennomsnittsberegning av arbeidstid ble endret ved Stortingets behandling av lovforslag fremmet av regjeringen Solberg i 2015. Disse medlemmer mener det er behov for et bedre kunnskapsgrunnlag om hvordan disse endringene har virket i praksis, herunder hvilke konsekvenser de har hatt for arbeidstakernes arbeidstid, belastning og medvirkning fra tillitsvalgte.

Disse medlemmer deler bekymringen som enkelte høringsinstanser har reist, om at dagens ordninger kan åpne for uheldig bruk, og at den enkelte arbeidstaker i praksis kan ha begrenset innflytelse over egen arbeidstid. Dette gjelder særlig der arbeidstakere ikke er organisert, og hvor maktforholdet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker kan være skjevt. Disse medlemmer vil understreke betydningen av reell medbestemmelse og at arbeidstidsordninger forankres gjennom tillitsvalgte. Samtidig viser disse medlemmer til at arbeidsmiljølovens innretning kan ha betydning for hvilken påvirkning arbeidstakerne har i praksis.

Disse medlemmer viser her til LOs høringsinnspill til saken der de blant annet skriver:

«Arbeidsmiljøloven bygger på en trinnvis struktur for unntak, der større avvik fra hovedreglene forutsetter kollektive avtaler. LO mener denne strukturen fortsatt må ligge til grunn for reguleringen av arbeidstid, og at avtaler om gjennomsnittsberegning må være forankret i reell partsmedvirkning og basert på tilstrekkelig kompetanse og helhetlige vurderinger av arbeidstidsordningene.»

Disse medlemmer viser videre til at Stortinget tidligere har bedt regjeringen vurdere regelverket for gjennomsnittsberegning av arbeidstid, og merker seg at regjeringen har igangsatt arbeid i dialog med partene i arbeidslivet. Disse medlemmer mener dette arbeidet

er viktig, og at det bør styrkes gjennom økt kunnskapsinnhenting. Arbeidet bør også ses i sammenheng med øvrige bestemmelser om arbeidstid i arbeidsmiljøloven, slik at det samlede regelverket kan vurderes helhetlig.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet støtter på denne bakgrunn ikke lovforslaget under stor bokstav A i representantforslaget.

Disse medlemmer viser til forslag 1 under stor bokstav B i representantforslaget om vilkår knyttet til søknader til Arbeidstilsynet om bruk av gjennomsnittsberegning ved arbeid utenfor hjemstedet. Etter disse medlemmers syn reiser dette spørsmål om avgrensning, praktisering og kontroll, som må vurderes i sammenheng med det samlede arbeidstidsregelverket og på et solid kunnskapsgrunnlag. Disse medlemmer støtter ikke forslag 1 under stor bokstav B i representantforslaget.

Disse medlemmer viser til forslag 2 under stor bokstav B i representantforslaget. Disse medlemmer vil understreke at vern mot arbeid på kveld, natt og helg er et bærende prinsipp i arbeidsmiljøloven. Samtidig kan utvidet bruk av slikt arbeid gi økt belastning, mer oppstykket arbeidstid og utfordringer for familieliv og sosial deltakelse. For enkelte grupper kan dette også forsterke utrygghet og svekke tilknytningen til heltidsarbeid.

Samtidig vil disse medlemmer peke på at virksomheter i enkelte bransjer har behov for fleksibilitet av hensyn til drift, kundetilgjengelighet og konkurranse. Reguleringen må derfor balansere virksomhetenes behov med hensynet til arbeidstakernes helse, velferd og forutsigbarhet. Disse medlemmer støtter ikke forslag 2 under stor bokstav B i representantforslaget.

Disse medlemmer viser til forslag 3 under stor bokstav B i representantforslaget. Disse medlemmer viser til at adgangen til arbeid på kveldstid kan påvirke rammene for normalarbeidsdagen. Fleksibilitet kan være hensiktsmessig i noen sammenhenger, men kan også gi mindre forutsigbar arbeidstid og påvirke arbeidstakernes innflytelse.

Etter disse medlemmers syn bør reguleringen utformes slik at hensynet til helse, velferd og forutsigbarhet ivaretas, samtidig som det tas høyde for virksomhetenes behov. Disse medlemmer støtter ikke forslag 3 under stor bokstav B i representantforslaget.

Disse medlemmer viser til at forslagene berører grunnleggende spørsmål om arbeidstid, vern og medbestemmelse. Etter disse medlemmers syn bør slike spørsmål vurderes samlet og på et godt kunnskapsgrunnlag, i dialog med partene i arbeidslivet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, i samarbeid med partene i arbeidslivet, innhente kunnskap om hvordan endringene i regelverket for arbeidstid fra 2015 har påvirket arbeidstakernes arbeidstid, helse og innflytelse over egen arbeidssituasjon samt se dette i sammenheng med øvrige bestemmelser om arbeidstid i arbeidsmiljøloven, og på egnet måte komme tilbake til Stortinget med forslag til eventuelle endringer.»

Komiteens medlem fra Rødt viser til det første forslaget Rødt fremmet om gjennomsnittsberegning av arbeidstid i forbindelse med Stortingets behandling av Innst. 466 L (2024–2025), jf. Representantforslag 210 LS (2024–2025), om å forsvare normalarbeidsdagen, styrke fagbevegelsens innflytelse og reversere tidligere svekkelser av arbeidsmiljøloven. Da ble følgende vedtak fattet:

«Stortinget ber regjeringen, i tett dialog med partene i arbeidslivet, vurdere om det er behov for å gjøre endringer i arbeidsmiljøloven § 10-5 første og andre ledd for å sikre at arbeidstakeres styrkeforhold og interesser i forbindelse med avtale om gjennomsnittsberegning av arbeidstid ivaretas på en god måte. Dette må vurderes opp mot øvrige bestemmelser i arbeidsmiljøloven § 10-5 samt § 10-12 fjerde ledd.»

Dette medlem var glad for at daværende statsråd Tonje Brenna ville diskutere gjennomsnittsberegning med partene, men dette medlem mener at denne dialogen har tatt altfor lang tid. Dette medlem får stadig tilbakemeldinger fra tillitsvalgte om grove og systematiske brudd på reglene om gjennomsnittsberegning av arbeidstid. Et hovedproblem mange peker på, er at nå som beregningsperioden er på hele 52 uker, er det nesten umulig for tillitsvalgte å holde oversikt over arbeidstiden og sikre at ansatte ikke jobber helseskadelig lange dager i altfor lange strekk, uten å avspasere. Et annet problem det ofte pekes på, er at det er svært vanlig, og helt standard, at avtalen om å gjennomsnittsberegne arbeidstiden står som et punkt i den ordinære arbeidsavtalen. Det betyr at de som er aktuelle for ansettelse, ikke er sikret å bli ansatt før de eventuelt godtar en avvikende arbeidstid. I praksis har de ikke mulighet til å arbeide normalt, altså 40-timersuke. Veldig mange forstår ikke hva de undertegner på. Tillitsvalgte på byggeplasser forteller at gjennomsnittsberegning er så utbredt at det har blitt den nye normalen.

Dette medlem viser til LOs høringsuttalelse og merker seg den klare støtten til å begrense gjennomsnittsberegning av arbeidstid. Dette medlem viser til at LO mener at endringene fra 2015 har gitt mer press på normalarbeidsdagen, svekket medbestemmelse for tillitsvalgte og gitt økt uforutsigbarhet for arbeidstakerne. Dette medlem merker seg at LO mener at en kortere gjennomsnittsperiode, ned mot 26 uker, kan bidra til større forutsigbarhet og bedre sammenheng mellom arbeidstid, hviletid og øvrige bestemmelser i lovverket.

Dette medlem merker seg også at LO mener arbeidstidsreguleringen må gjennomgås samlet, fordi arbeidstid, hviletid, turnus, helgearbeid og gjennomsnittsberegning henger tett sammen og må vurderes i sammenheng, for å sikre et forsvarlig og helsefremmende regelverk. Handel og Kontor mener også at arbeidstidsreglene bør vurderes i en helhetlig gjennomgang og YS mener det burde gjennomføres en evaluering av endringene som ble gjort av arbeidsmiljøloven i 2015. De mener det burde vært undersøkt hvordan de nye reglene om gjennomsnittsberegning av arbeidstid har fungert og i hvilken grad de er blitt brukt. Dette medlem ser behovet for en mer helhetlig gjennomgang av arbeidstidsbestemmelsene og virkningene av lovendringene fra 2015.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, i samarbeid med partene i arbeidslivet, innhente kunnskap om hvordan endringene i regelverket for arbeidstid fra 2015 har påvirket arbeidstakernes arbeidstid, helse og innflytelse over egen arbeidssituasjon samt se dette i sammenheng med øvrige bestemmelser om arbeidstid i arbeidsmiljøloven, og på egnet måte komme tilbake til Stortinget, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2027, med forslag til eventuelle endringer.»

Dette medlem viser videre til Fellesforbundet og Bygningsarbeidernes Fagforening sine høringsuttalelser som helt tydelig støtter forslagene om å begrense gjennomsnittsberegning av arbeidstid. Dette medlem viser til at også Fellesforbundet mener at dagens adgang til gjennomsnittsberegning legger press på normalarbeidsdagen og at det skaper uforutsigbare arbeidsplaner og svekker arbeidstakernes innflytelse over egen arbeidssituasjon. Dette medlem merker seg videre at forbundet støtter å begrense avtaleperioden fra 52 til 26 uker, stille krav til forutsigbare arbeidsplaner, heve terskelen for hvem som kan avtale slike ordninger, og sette en klarere grense for den alminnelige arbeidstiden. Dette medlem mener disse innspillene underbygger behovet for å stramme inn reglene for gjennomsnittsberegning, styrke arbeidstakernes vern og styrke tillitsvalgtes medbestemmelsesrett.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Vedtak til lov
om endringer i arbeidsmiljøloven

I

I lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. gjøres følgende endringer:

§ 10-3 skal lyde:

§ 10-3 *Arbeidsplan*

Dersom arbeidstakerne arbeider til ulike tider på døgnet eller arbeidstiden *gjennomsnittsberegnes*, skal det utarbeides en arbeidsplan som viser hvilke uker, dager og tider den enkelte arbeidstaker skal arbeide. Arbeidsplanen skal utarbeides i samarbeid med arbeidstakernes tillitsvalgte. Dersom ikke annet fremgår av tariffavtale, skal arbeidsplanen drøftes med arbeidstakernes tillitsvalgte så tidlig som mulig og senest to uker før iverksettelsen. Arbeidsplanen skal være lett tilgjengelig for arbeidstakerne.

§ 10-5 første ledd skal lyde:

(1) Arbeidsgiver og arbeidstaker kan skriftlig avtale at den alminnelige arbeidstid kan ordnes slik at den i løpet av en periode på høyst 26 uker i gjennomsnitt ikke blir lenger enn foreskrevet i § 10-4, men slik at den alminnelige arbeidstiden ikke overstiger *ni* timer i løpet av 24 timer og 48 timer i løpet av sju dager. *Det skal lages en særskilt avtale for gjennomsnittsberegning, og også utarbeides en arbeidsplan i henhold til § 10-3 første punktum i denne lov.*

§ 10-5 andre ledd skal lyde:

(2) Arbeidsgiver og arbeidstakernes tillitsvalgte i virksomhet som er bundet av tariffavtale *inngått med fagforening med innstillingsrett*, kan skriftlig avtale at den alminnelige arbeidstiden skal ordnes slik at den i løpet av en periode på høyst 26 uker i gjennomsnitt ikke blir lenger enn foreskrevet i § 10-4, men slik at den alminnelige arbeidstiden ikke overstiger *10 timer* i løpet av 24 timer og 48 timer i løpet av sju dager. Grensen på 48 timer i løpet av sju dager kan gjennomsnittsberegnes over en periode på åtte uker, likevel slik at den alminnelige arbeidstiden ikke overstiger 54 timer i noen enkelt uke. Ved inngåelse av avtale som innebærer at den alminnelige arbeidstiden overstiger 10 timer i løpet av 24 timer, skal det legges særlig vekt på hensynet til arbeidstakernes helse og velferd.

II

Loven trer i kraft fra den tiden Kongen bestemmer.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til endringer i arbeidsmiljøloven, som sikrer at søknader om bruk av gjennomsnittsberegning av arbeidstid til Arbeidstilsynet, som begrunnes med at arbeidstakerne arbeider utenfor sitt hjemsted og har behov for friperioder, må ha som forutsetning at arbeidsgiver har sendt arbeidstakerne på oppdrag.»

Dette medlem viser til JURKs høringsuttalelse som støtter å redusere perioden for gjennomsnittsberegning til 26 uker. Dette medlem merker seg også at JURK mener at gjennomsnittsberegning gir uforutsig-

bar arbeidstid, svekket reelt samtykke og rammer særlig kvinner og andre med svak tilknytning til arbeidslivet. Videre mener JURK at noe av dette kan løses ved å innta et tydelig krav om særskilt avtale om gjennomsnittsberegning i lovteksten. Dette medlem støtter innspillet.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å tydeliggjøre i arbeidsmiljøloven at avtale om gjennomsnittsberegning skal være skriftlig og særskilt.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å redusere perioden for gjennomsnittsberegning fra 52 til 26 uker.»

Dette medlem merker seg at Handel og Kontor mener at ansatte i varehandelen har for svakt vern mot natt- og alenarbeid, og at nattarbeid bør begrenses til tilfeller der det er strengt nødvendig. Handel og Kontor Norge mener at netthandel kan bidra til enda mer unødvendig nattarbeid, og at varehandelsansatte igjen må omfattes av alminnelige vernebestemmelser i arbeidsmiljøloven. Dette medlem støtter innspillet.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at varehandelsansatte igjen omfattes av alminnelige vernebestemmelser i arbeidsmiljøloven.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å reversere den utvidede adgangen til å avtale nattarbeid i tidsrommet 21.00 til 23.00.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Rødt:

Forslag 1

Vedtak til lov

om endringer i arbeidsmiljøloven

I

I lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. gjøres følgende endringer:

§ 10-3 skal lyde:

§ 10-3 *Arbeidsplan*

Dersom arbeidstakerne arbeider til ulike tider på døgnet eller arbeidstiden *gjennomsnittsberegnes*, skal det utarbeides en arbeidsplan som viser hvilke uker, dager og tider den enkelte arbeidstaker skal arbeide. Arbeidsplanen skal utarbeides i samarbeid med arbeidstakernes tillitsvalgte. Dersom ikke annet fremgår av tariff-

avtale, skal arbeidsplanen drøftes med arbeidstakernes tillitsvalgte så tidlig som mulig og senest to uker før iverksettelsen. Arbeidsplanen skal være lett tilgjengelig for arbeidstakerne.

§ 10-5 første ledd skal lyde:

(1) Arbeidsgiver og arbeidstaker kan skriftlig avtale at den alminnelige arbeidstid kan ordnes slik at den i løpet av en periode på høyst 26 uker i gjennomsnitt ikke blir lenger enn foreskrevet i § 10-4, men slik at den alminnelige arbeidstiden ikke overstiger *ni* timer i løpet av 24 timer og 48 timer i løpet av sju dager. *Det skal lages en særskilt avtale for gjennomsnittsberegning, og også utarbeides en arbeidsplan i henhold til § 10-3 første punktum i denne lov.*

§ 10-5 andre ledd skal lyde:

(2) Arbeidsgiver og arbeidstakernes tillitsvalgte i virksomhet som er bundet av tariffavtale *inngått med fagforening med innstillingsrett*, kan skriftlig avtale at den alminnelige arbeidstiden skal ordnes slik at den i løpet av en periode på høyst 26 uker i gjennomsnitt ikke blir lenger enn foreskrevet i § 10-4, men slik at den alminnelige arbeidstiden ikke overstiger *10* timer i løpet av 24 timer og 48 timer i løpet av sju dager. Grensen på 48 timer i løpet av sju dager kan gjennomsnittsberegnes over en periode på åtte uker, likevel slik at den alminnelige arbeidstiden ikke overstiger 54 timer i noen enkelt uke. Ved inngåelse av avtale som innebærer at den alminnelige arbeidstiden overstiger 10 timer i løpet av 24 timer, skal det legges særlig vekt på hensynet til arbeidstakernes helse og velferd.

II

Loven trer i kraft fra den tiden Kongen bestemmer.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til endringer i arbeidsmiljøloven, som sikrer at søknader om bruk av gjennomsnittsberegning av arbeidstid til Arbeidstilsynet, som begrunnes med at arbeidstakerne arbeider utenfor sitt hjemsted og har behov for friperiode, må ha som forutsetning at arbeidsgiver har sendt arbeidstakerne på oppdrag.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen, i samarbeid med partene i arbeidslivet, innhente kunnskap om hvordan endringene i regelverket for arbeidstid fra 2015 har påvirket ar-

beidstakernes arbeidstid, helse og innflytelse over egen arbeidssituasjon samt se dette i sammenheng med øvrige bestemmelser om arbeidstid i arbeidsmiljøloven, og på egnet måte komme tilbake til Stortinget, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2027, med forslag til eventuelle endringer.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å tydeliggjøre i arbeidsmiljøloven at avtale om gjennomsnittsberegning skal være skriftlig og særskilt.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å redusere perioden for gjennomsnittsberegning fra 52 til 26 uker.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at varehandelsansatte igjen omfattes av alminnelige vernebestemmelser i arbeidsmiljøloven.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å reversere den utvidede adgangen til å avtale nattarbeid i tidsrommet 21.00 til 23.00.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget ber regjeringen, i samarbeid med partene i arbeidslivet, innhente kunnskap om hvordan endringene i regelverket for arbeidstid fra 2015 har påvirket arbeidstakernes arbeidstid, helse og innflytelse over egen arbeidssituasjon samt se dette i sammenheng med øvrige bestemmelser om arbeidstid i arbeidsmiljøloven, og på egnet måte komme tilbake til Stortinget med forslag til eventuelle endringer.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 5. mai 2026

Marian Hussein

leder

Bjørnar Laabak

ordfører

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Arbeids- og sosialkomiteen i Stortinget
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

26/1430-

7. april 2026

Representantforslag 157 LS (2025-2026) om å reversere tidligere svekkelser i arbeidsmiljøloven og styrke tillitsvalgtes myndighet

Jeg viser til arbeids- og sosialkomiteens brev av 17. mars 2026, hvor det bes om en vurdering av representantforslag 157 LS (2025-2026) fra stortingsrepresentantene Marie Sneve Martinussen og Seher Aydar.

Representantene fremmer flere forslag om endringer i arbeidsmiljølovens regler om arbeidstid. Reglene om arbeidstid skal verne arbeidstakere mot uforsvarlige ordninger som kan gå utover helse og sikkerhet, og skal ivareta en nødvendig balanse mellom arbeid, hvile og fritid. Lange arbeidsdager og lite hviletid er forbundet med økt risiko for arbeidstakers helse og for skader og ulykker på arbeidsplassen. Det samme gjelder arbeid om natten. Derfor er det viktig at loven setter rammer.

Samtidig er det viktig med fleksibilitet, og loven åpner på flere områder for at det kan avtales unntak. Enkelte unntak kan avtales direkte mellom arbeidsgiver og den enkelte arbeidstaker. Større unntak krever lokal avtale med tillitsvalgte i virksomhet bundet av tariffavtale. De mest omfattende unntakene og lengste skiftene kan ikke avtales direkte med den enkelte ansatte, men er forbeholdt avtale med fagforening med innstillingsrett. Dette er for å sikre et jevnere styrkeforhold og at arbeidstakers interesser ivaretas. Denne fleksibiliteten skal sikre arbeidstidsordninger som ivaretar arbeidstakers helse og velferd, og samtidig er tilpasset virksomhetens behov.

Jeg er kjent med at enkelte fagforeninger og arbeidstakere opplever press på å inngå avtaler om gjennomsnittsberegning av arbeidstid, samtidig som arbeidsgiversiden spesielt i offentlig

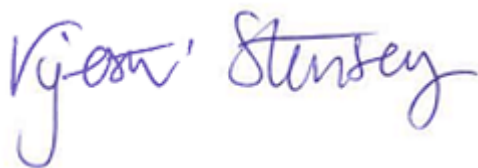
sektor etterlyser større fleksibilitet til å fastsette arbeidstidsordninger noe utover loven hovedregler.

Reguleringen av arbeidstid er et tema som er utredet flere ganger. Siden arbeidstid er sammenvevet med tariffavtaler og lønn, mener jeg at utgangspunktet må være at diskusjon omkring disse spørsmålene skjer i dialog med partene. Jeg vil også vise til anmodningsvedtak av 5. juni 2025 der Stortinget ber regjeringen, i tett dialog med partene i arbeidslivet, vurdere om det er behov for å gjøre endringer i arbeidsmiljøloven § 10-5 første og andre ledd for å sikre at arbeidstakeres styrkeforhold og interesser i forbindelse med avtale om gjennomsnittsberegning av arbeidstid ivaretas på en god måte.

På den bakgrunn ble det avholdt et møte med partene den 10. mars 2026 for å høre partenes vurderinger. De ga i møtet uttrykk for ulike erfaringer og synspunkter, og flere pekte på behov for mer utredning av saken. I forlengelsen av dette ga flere blant annet i Stortingets høring av denne saken 26. mars uttrykk for at det er viktig å se spørsmål om gjennomsnittsberegning i en større sammenheng, og etterlyste systematisk kunnskap om konsekvensene og utviklingen etter endringene i 2015, og hvor godt reglene fungerer. Regjeringen vil følge opp dialogen med partene videre framover, og vurdere eventuelle kunnskapsbehov nærmere.

Når det gjelder representantenes forslag om «å sikre at ansatte i varehandelen omfattes av arbeidsmiljølovens vern mot natt- og søndagsarbeid», vil jeg vise til utvalget for styrket vern mot nattarbeid mv. for arbeidstakere i varehandelen. Dette utvalget, nedsatt av Arbeids- og inkluderingsdepartementet, leverte sin rapport «Natt- og alenearbeid i varehandelen» i august 2024. I rapporten foreslo ikke utvalget endringer i adgangen til natt- og søndagsarbeid for denne bransjen. Utvalget konkluderte imidlertid med at det er behov for en strengere praksis knyttet til bruken av nattarbeid og at det må gjøres konkrete og reelle vurderinger, hvor hensynet til arbeidstakers vern veies opp mot samfunnets og virksomhetens behov. Når det gjelder søndagsarbeid, presiserte utvalget også her at virksomheter må gjøre en konkret vurdering av om det reelt sett er nødvendig med søndagsarbeid, og at hensynet til vern av arbeidstaker må veies mot andre relevante hensyn. Arbeids- og inkluderingsdepartementet har fulgt opp rapporten blant annet ved å be Arbeidstilsynet ta initiativ overfor partene for å styrke informasjon og veiledning om regelverk og fremgangsmåter ved bruk av natt- og alenearbeid i bransjer der dette er særlig aktuelt.

Med hilsen

Kjersti Stenseng